

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Γράφει η Σοφία Ράλλη-Καθαρείου

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΔΕΙΝΩΝ

Μετά από τις εκλογές του Σεπτεμβρίου άλλαξε το πολιτικό σκηνικό στην Αυστραλία. Η αλλαγή βέβαια μας φέρνει μπροστά σε συνεχείς κρίσεις και επικρίσεις για τις πολιτικές μεταλλάξεις οι οποίες επικρίσεις και συζητήσεις δεν έχουν απαραίτητα την σφοδρότητα ή τον δυναμικό χαρακτήρα των προεκλογικών διαξιφισμών μεταξύ των ανταγωνιστών της πολιτικής αρένας στη χώρα μας.

Η αντιμαχία μεταξύ των διαφόρων πολιτικών παρατάξεων σαφώς δεν τελειώνει με την αλλαγή του κυβερνητικού προσκύνιου, αλλά συχνά μας ωθεί σε ατέρμονες - συζητήσεις περί πολιτικής θεωρίας και πρακτικής, περί της ουσίας της πολιτικής, ή ακόμα και της συγκριτικής μεταξύ πολιτικής κοσμοθεωρίας και της διαφοράς της από την πολιτολογία και μικροπολιτική.

Με ένα ευνομούμενο κράτος, ο ρόλος του πολίτη είναι ένας συνεχής πολιτικός διάλογος αποδοχής και αμφισβήτησης της πολιτικής. Για να χρησιμοποιήσω τις απόψεις του Κορνήλιου Καστοριάδη, του μεγαλύτερου διεθνούς κύρους σύγχρονου φιλοσόφου, στοχαστή και επιστήμονα της πολιτικής, «η πολιτική με την αληθινή έννοια του όρου, είναι η αμφισβήτηση της πραγματικής θέσμιας της κοινωνίας, η δραστηριότητα που προσπαθεί να στοχεύσει με διαύγεια στην κοινωνική θέσμια ως τέτοια να την ορίσει και προσδιορίσει.»

Στην εποχή μας, πολύς λόγος γίνεται για τον τρόπο διακυβέρνησης, το ρόλο της οικονομίας και τις νέες τάσεις του οικονομικού ρασιοναλισμού. Οι σκέψεις διακατέχονται από την έλλειψη οικονομικής ευρωστίας και μας έλκει η φράση «οικονομικοπολιτική κρίση» μια και η αντίληψη της ταύτισης του καλού κράτους είναι συνώνυμη με την έννοια οικονομικής ευρωστίας. Επειδή δε η οικονομική πραγματικότητα δημιουργεί επιπλοκές εις τα πολιτικώς δρώμενα εμφανίζεται επιτακτική η ανάγκη κάθαρσης και εξυγίανσης της πολιτικής ζωής αλλά και της εν γένει ζωής και πράξης του ατόμου στα πλαίσια

της πολυσύνθετης πολιτικής μορφής της μεταμοντέρνας δημοκρατίας. Η ακεραιότητα των δημοκρατικών αξιών της ελευθερίας, ισότητας και δικαιοσύνης είναι η προϋπόθεση που διασφαλίζει την ύπαρξη του ιδεώδους της Δημοκρατίας.

Βέβαια, το γεγονός ότι σήμερα περισσότερο παρά ποτέ άλλοτε έχουμε την ευχέρεια να μιλούμε και να κρίνουμε περί πολιτικής ακόμα και όταν βρισκόμαστε εκτός κύκλου αρμοδιότητας για κάτι τέτοιο, είναι δείγμα του βαθμού της ελευθερίας του λόγου αφενός και του δεδομένου της δυνατότητας όχι μόνο της πολιτικής συμμετοχής στον δημοκρατικό διάλογο, αλλά και της επιρροής μας στην κατεύθυνση της πολιτικής σκέψης.

Στα απομνημονεύματα του Ξενοφώντα, διαβάζουμε για τον Αρχαίο Σοφιστή Πρόδοκο που αναφέρεται στο μύθο του Ηρακλή,

που καλείται κατά το τέλος της εφηβίας του να διαλέξει δύο δρόμους που του προτείνουν οι γυναίκες, Αρετή και Κακία.

Η μεν Αρετή του προτείνει τον δύσβατο και ανηφορικό δρόμο που οδηγεί στην ευτυχία της ολότητας, το καλό και συμφέρον των πολλών,

το γενικό καλό δηλαδή, ενώ η Κακία αντίθετα υπόσχεται την εύκολη χαρά και επιτυχία ή ευδοκίμηση, όπως καλή ώρα, στην περίπτωση του σύγχρονου πολίτη, στον γρήγορο πλουτισμό, στη δύνη μιας εύκολης ζωής.

Ο Πρόδοκος, ο δάσκαλος αυτός της Αρχαιότητας, με τον μύθο του Ηρακλή ήθελε να υποδείξει την διαφορά μεταξύ της υψηλής πολιτικής και της μικροπολιτικής.

Σήμερα, οι θιασώτες της μικροπολιτικής μιλούν για μια «έξυπνη, γρήγορη και προσγειωμένη πολιτική» που εύκολα ξεηγείται στους πολίτες-πελάτες από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, κυρίως την τηλεόραση, στους οποίους πελάτες προσφέρεται το δόλωμα της καλοζωίας με ότι αυτό συνεπάγεται στην καταναλωτική μας κοινωνία.

Κυρίως η προσγειωμένη πολιτική ξέρει τα μυστικά της κάλπης, ξέρει να κατέχει την τέχνη να ψαρεύει ψήφους, να στηρίζει εγωκεντρισμούς, και να απευθύνεται στις ατομικές επιδιώξεις και φιλοδοξίες του πολίτη που δεν βλέπει πιο πέρα ή πιο πλατεία από την τσέπη του και το πρόσκαιρο συμφέρον του.

Σήμερα, η πολιτική του

μικροσυμφέροντος προβάλλει την θεωρία ότι η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού δηλαδή της δυνατότητας για πραγματοποίησης του αρεστού, εδώ και τώρα.

Όμως η πείρα της ζωής μας δείχνει ότι δεν υπάρχουν αυτόματες και αστραπιαίες λύσεις για τα προβλήματα μας, είτε προσωπικά ή συλλογικά στην κοινωνία.

Υπάρχουν οράματα και σχέδιασμοί που ενδεχομένως εμπεριέχουν προβλήματα που θέλουν μελέτη, σκέψη, σύνθεση και υπομονή για να πραγματοποιηθούν. Οι οραματισμοί αποβλέπουν στην πραγματοποίηση των ιδεωδών. Τα ιδεώδη δεν είναι σκέψεις της στιγμής. Η πραγμάτωσή τους απαιτεί σοβαρότητα και η σοβαρότητα δεν εξισούται με την ταχύτητα.

Τόσον ο πολίτης όσο και ο πολιτικός δεν είναι δυνατόν να συμβαδίσουν στην οδό της προόδου εάν δεν συνεργαστούν στο μετασχηματισμό των ιδεωδών σε προγράμματα κοινής ωφελείας.

Ο δρόμος προς τη Δημοκρατία είναι δύσκολος, πολλές φορές φαίνεται σαν δύσβατο μονοπάτι γεμάτο από αγκάθια εγωισμού, φιλαυτίας και ατομικού συμφέροντος που χρειάζεται να

ξεκαθαρίσει για να υπάρξει πρόσβαση και συμμετοχή στο Δημοκρατικό ιδεώδες. Για να πετύχει η Δημοκρατία χρειάζεται προσπάθεια να διαμορφώσουμε τις δυσκολίες σε ευκαιρίες συναίνεσης και κατανόησης πέρα από τις σκοπιμότητες της μικροπολιτικής.

Η υψηλή πολιτική είναι ευκαιρία για τον λαό να συμμετάσχει στην κατανόηση των κοινών συμφερόντων πέραν της προσωρινής πραγματικότητας ή της προσωπικής ωφέλειας. Υψηλή πολιτική σημαίνει συνείδηση των κυβερνώντων ότι πρέπει πάντα να κυβερνούν και να υπηρετούν την χώρα πέραν των σκοπιμοτήτων της ψηφοθηρίας ή της λαϊκής αποδοχής.

Η υψηλή πολιτική δεν έχει βάθος δράσης την κολακεία του λαού αλλά εφαρμόζει πρακτικές που συμφωνούν με τις αξίες του δικαίου.

Δημοκρατία δεν σημαίνει υποταγή στην θέληση της «πλειοψηφίας».

Δημοκρατία δεν είναι δημαγωγία ή λαϊκή χειραγώγηση, αλλά είναι σωστή και πολύπλευρη ενημέρωση, είναι διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα δράσης κράτους και λαού.

Δημοκρατία σημαίνει ευθύτητα και ευθύνη των πολιτικών να υποτάσσονται στη γνώμη του κυρίαρχου λαού, του ενήμερου λαού, του λαού που έχει κατανόηση το σύνολο των αξιών που στηρίζουν το κράτος της κοινωνικής δικαιοσύνης, μιας κοσμοθεωρίας που είναι συμβατή με τις απαιτήσεις της εποχής για εσωτερική πρόνοια και εξωτερική σύνθεση, για συμμετοχή σε μηχανισμούς εξασφάλισης της παγκόσμιας ανάπτυξης του ανθρώπου στα πλαίσια μιας ευρύτερης συμμετοχής των κρατών στην αλληλέγγυα προσπάθεια για ευμερμία και ειρήνη, αλλά όχι αδιαφορία. Για την στήριξη της ειρηνικής συνύπαρξης πολίτες και πολιτικοί αναλαμβάνουν την εκστρατεία μιας παγκόσμιας καταπολέμησης της βίας του ρασιισμού, της φτώχειας, και της ανισότητας αρχίζοντας από την χώρα μας.

Τότε και μόνον τότε θα είναι δυνατή η πραγμάτωση της ειρήνης σε παγκόσμιο επίπεδο.